

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

КУЛЬТУРНО-СПОЛОЧЕНЬСКИЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СР

р. XVIII
ч. 45 – 48

27. новембра 2008
ціна 6,- Ск (0,33 €)

• 21. новембра 2008 року в Міджілабірцях на Основній школі на ул. Коменського была презентація найновшій книжки Штефан Смолея – *Бескидські співи* (фотка зверху), котру розаналізувала письменка М. Мальцовська і много інтересного о ній пові сам автор, який нарешті подаровав свої книжки з власноручним підписом главно школярям, котры ся ту учати русинський язык під веджінем учительки Іветы Мельничаковой • Другов презентації того дня в залі засідання Сільського уряду в Нягіві за притомности старосты Сергея Сметанки, письменки Марії Мальцовської і автора Осифа Кудзея была презентація тогорічної третей його книжки – *Пацеры*. І та акція ся скінчила подарованієм родакам найновшій книжки з підписом автора.

Успішны презентації найновших книжок Ш. Смолея і О. Кудзея

ЧОМ СЯ У СМОЛЕЄВЫХ СВІТИТЬ ЦІЛУ НІЧ?

21. новембра 2008 року в Міджілабірцях на Основній школі на вулиці Коменського діточки мали свято. Завитав к ним письмен. Не був то ніхто інший як Штефан Смолей, родак з Рошковець, який жыє в Міджілабірцях, а рад прияв позваня на школу міджі школярів, абы представив свою найновшу книжку стишків *Бескидські співи*. Тішы ся на тоту стрічу, бо міджі дітми было много таких, котры ся під веджінем учительки Іветы Мельничаковой учать русинський язык.

Директор школы Мілан Баяй вшыткых привитав, наперед писателя Штефана Смолея, пак Александра Зозуляка, видавателя книжки, і письменку і літератку Марію Мальцовську, яка розаналізувала творчость Штефана Смолея.

Штефан Смолей є писателем-самоуком. Пише главно народным штілом а додєсь му вышли три книжки поезій (*Чудны думки*, *Не ганьб ся, Русине!*, *Бескидські співи*) і єдна книжка прозы *Юрковы пригоди*. Автор приравує далшы книжки. Як сам пові на бісіді, доднесь написав 1450 поезій і проз, з котрых много іщі не были опублікованы. Хоць спочатку школярі были несмілы, по часі ся розкутили бісіді і вопросам не было кінця-края. Дітей у першій ряді інтересовало – коли зачав автор писати, який є його наймиліший стишок або книжка, коли ся му найліпше пише. Пан Смолей одповідав, же найліпше ся му пише вночі, кідь є всягда тихо. Зато ся сусідове нераз інтересовали, же чом то ся у Смолеєвых вночі світить. Аж тепер вышла правда наверх. Очка ся дітём розсвітили, кідь сивоволосый письмен розповідав о своїм дітстві, яке прожыв у селі Рошківці, кідь споминав на тяжкій живот і на то, як не міг ходити до школы там, де хотів, кідь розповідав о звыках, традиціях, які ся дотримували колись на валалі на Святий вечур, на Великдень. Діти ся просили і на його залюбу – пестована кактусів, яких дома має Ш. Смолей красну збірку, понад 350 фалатків. Автор приобіцяв, же свою збірку подарує школі, што директор позитивно прияв.

Александр Зозуляк поросповідав дітям о видавательстві Русин і Народны новинки в Пряшіві, де выходять книжки Штефана Смолея, як і тот презентована, заінтересовав їх до писаня властных творів, які мож публікувати в додатку Народных новинок – *Русалці*, і о тім, де же перспективно можуть штудувати русинський язык і культуру, а то в Пряшіві – на Інштитуті русинського языка і культуры Пряшівської універзиты.

Книжка *Бескидські співи* Штефана Смолея за притомности тых найкомпетентніших, як і школярів, молодых людей, в руках котрых є і осуд русинської літературы, была уведжена до жывота. А як інакше, при добрій гостині, яку приготвила пані Марія Смолеєва. Пирогы, закручаники, хлібики, вшелякы закускы, малиновкы – не хыбовали. Як у приповідці. Были сьме там, гостили сьме ся, а доведна з нами і школярі, яким барз смаковали доброты писателёвой жены – нелем здатной кухарки,

але і доброй співачки. Одходили сьме накормлены як духовно, так і на жалудку. Што сі мож веце желати? Лем того, абы ся у Смолеєвых іщі довго світило, абы ся нашло іщі веце щирых спонзорів на выдаваня його книжок. Дякуючі їм, могли выйти *Бескидські співи*.

БЫВ ДОМА ПРОРОКОМ

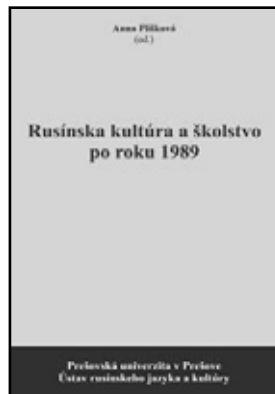
Прекрасна духовна стріча ся одбыла в тот істый день в селі Нягів, пять кілометрів од Міджілаборець. На сільскім уряді уже в потемку, в пообідній годинах ся зышли Нягівчане на челі із старостом села Сергеем Сметанком, абы дали честь своему родакowi, канторови в церквы, письменці Осифови Кудзеєви. За їх участі, як і за притомности отців духовных – о. Петра Павла Галька, ігумена Краснобрідьского монастиря, о. Маріяна Феєканіча, домашнього пароха, о. Владимира Панчака з Олькы, Владимира Секеры з Чертіжного, о. Мароша Прейсы з Радвани над Лабірцем, о. Ігора Панчака з Волиці і сестер василіанок, сестры Дамяны і сестры Антонії з Міджілаборець, Александра Зозуляка, выконного секретаря Світової рады Русинів, шефредактора видавательства Русин і Народны новинки, близких автора, приятелів і знамых ся одбыла презентація найновшій книжки О. Кудзея, зборника духовной поезії *Пацеры*.

Притомных привитав староста села і высловив гордость за такого автора, якого Нягів має. По вступнім слові А. Зозуляка, який говорив, главно о выдаваню русинських книжок, міджі котрыма честне місто має якраз Осиф Кудзей, розаналізувала творчость автора Марія Мальцовська, яка високо оцінила метафоричность языка автора, духовну насиченность його текстів, яка ословлює читателя своїма емоціанальными рисами. Лекторка задекларувала пару стишків з найновшій книжки *Пацеры*. Слово брали отці духовны, які погратуловати авторові к выдаваню книжки і пожелали му всіх благ, много здоровья і успіхів у далшій роботі.

Автор пережывав тот вечур і не скрывав емоцій, слызы. Вдячно підписовав і даровав свою книжку близким і далшым сусідам, Нягівчанам, вшыткым, котры ведно з ним ся радовали з ей виданя і уведжіня до жывота. Были там самы добры люде, які з доброты в твари поздоровляли автора і даровали му пукеты квіток. Было то таке маленьке чудо про автора і, якбач, ся му сповнило то, што мало-кому, же дома ся став пророком. Холем в тот вечур. Є то радость, але і завязаня ся на далшу роботу. А той творчой Осиф Кудзей не має недостаток. Благосклонный є ку нёму і спонзор, якому автор высловлює щіре подякованя. Як сьме ся дізнали, як інакше, при нягівських пирогах, до кінця рока іщі будеме од О. Кудзея читати далшу книжку...

ПгДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, фоткы: А. З.

Першы зборник Інштитуту русинського языка і культуры

Тыма днями вышов з друку першы зборник научных і научно-популярных матеріалів о Русинах по новембровій революції 1989 року. Зборник, котрому заставителька ПгДр. Анна Плішкова, ПгД. дала назву *Rusinska kultura a školstvo po roku 1989* (вышов по словенськы, причім є наплановане і його русинське виданя) має амбіцію ослвити нелем Русинів, але і їх сусідів – Словаків, котры ся інтересують русиньсков народностнов меншинов.

Мотивацію к выдаваню зборника был проект *День отвореных дверей на Пряшівській універзиті* авторкы ПгДр. Кветославы Копоровой, з котрым ся як Пряшівска універзіта (ПУ), так і новозникнутый Інштитут русинського языка і культуры успішно запрентували міджі студентами середніх школ северовыходного Словеньска. Проект потвердив гіпотезу, же молода генерація має барз мало інформацій о історії Русинів, о актуалнім поставліню русиньской народностной меншины в рамках Словеньска, але і в рамках других держав карпатского ареалу, о проблематіці русинського языка в минулости, але главно по кодифікації в році 1995. Якраз на тоты темы, але і на много далшых з области культурно-сполоченського жывота Русинів (область видавательской работы, народностного школьства, театру, русиньскых сполків і організацій, церковного жывота, музея, молодежной работы) сі колектив одборників на дану проблематіку приправив презентацію про студентів, котрым научно-популярным способом представив каждую зо згаданных областей русиньского народностного жывота. Вшыткы темы потім были спрацованы в згаданім зборнику (самособов, русиньскы активіты тым не были вычерпаны), котрый, подля нас, стане ся репрезентативнов публикаціов научно-популярного характеру про шырший круг інтересуючих ся русиньсков проблематіков. Про уціленіший погляд на Русинів, як народ жыючий в окремых державах карпатского ареалу, были до зборника вміщены і матеріалы заграничных авторів, котры представили дакотры аспекты жывота Русинів у Мадярьску, Польску, Сербію, Хорватську і на Україні і їх розвиток по році 1989.

Таки або подобного характеру зборники мають в плані Інштитут русинського языка і культуры выдавати реґулярно і поступно в них презентувати далшы, може менше знамы або і цалком новы темы. Самособов, każde виданя буде спосне і з презентаціов, жебы о Русинах і їх жывоті знав якнайшырший круг в першій ряді молодой генерації, нелем вузький круг спеціалістів, а главно, жебы молода генерація Русинів і таким способом была мотивована к активній народностній роботі і продовжовала зачатє діло возродного процесу Русинів. Зборник ся зато буде експедовати як до тых середніх школ, котры взяли участь на тогорічній першій річниці проекту *День отвореных дверей на ПУ*, так до інших школ в Пряшівскім краю, але і до розлічных інштитутів (містной самосправы і штатной справы і ін.) в регіонах, де жыє компактно русинська народностна меншина на Словеньску.

ПгДр. Кветослава КОПОРОВА,
Інштитут русинського языка і культуры ПУ в Пряшіві

Была „выголошена“ республіка Підкарпатська Русь

У Выголошіню II. Европского конгресу підкарпатських Русинів з 25. октября 2008 у Мукачові ся, окрем іншого, говорить о выголошіню республіки Підкарпатська Русь.

Але делегаты і гості того конгресу вирішили іти іші далі: обернули ся на Закарпатську областну раду в Ужгороді, жебы у вопросі уділіня тій области штатуту автономії і выголошіня ей за самостатну автономну республіку Підкарпатська Русь од 1. декабря 2008 ся зачали вести діскузії (може уж ся так і стало?!). Они ся безують на то, же перший крок областна рада уж під тиском русинських активістів зробила, кідь 7. марта 2007 на засіданю посланців схалила рішіня узнати національність Русин на території области і включіти ей до регістра списованя людей в регіоні. Але узнання самостаной національности Русин є едно діло, а выголошіня автономії Підкарпатя – друге. То уж важный політичний крок, котрый може зо собов принести многы, і неблагы, наслідкы, хоць бы за дакотрыма русинськыма „активістами“ як не стояла Москва, але они жыють предці в незалежній Україні, а тотя то не доволить. Але мала бы узнати Русинів за самостатну націоналну меншыну, кідь хоче іти до Европской унії, бо без того ся ей то не подарить! Днес уж не выстачіть вопрос Русинів, о котрых світ знать і які в многых країнах суть узнаны як самостатна націонална меншына, вирішыти словами: „Такого не було, нема і не буде!“ Підкарпатськы Русины предложили свої „екстремны“ пожадавкы українській владі у Києві, котра дотеперь была глуха к вшыткым культурным претензіям, інформаціям і пропозиціям з боку як лідрів русинського руху на Підкарпатю, так з боку челных представителів Світової рады Русинів. Также діло Русинів Киев буде мусити рішати, ці ся му то хоче, або нїт. Лем жебы не дішло до великого перенаслідованя і караня русинських лідрів на Підкарпатю. Самособов, же діло треба вирішыти ясно – офіціално узнати владов України Русинів жыючих на Україні за самостатну національність з ушыткамы правами і повинностями, котры мають зафіксованы остатні самостатны національности в Уставі України. Бо вагання України веде до екстремізму. Праві тепер публікуєме актуалне **Отворене писмо-выголошіня** к сучасній ситуації в Закарпатській области на Україні.

А. 3.

ОТВОРЕНОЕ ПИСМО-ВЫГОЛОШІНЯ о діштанцованю ся од екстремізму в карпаторусиньскім русі

За послідні роки карпаторусинський рух у світі досяг немалых успіхів. Під жывотодарными лучами слободы по Революції 1989 року і паді тоталіты в Централній і Выходній Европі русинський народ помалы, але істо розвивать свою, скоро страчену, культуру. Карпатськы Русины суть узнаны як самостатна національність в п'ятьох державах Европы, русинський язык, історія і культура ся учить у школах на розлічных уровнях освіты, в тім числі і на універзітах. Учены з цілого світа проявляють інтерес о розлічны аспекты минулого і сучасного карпатськых Русинів. В тім одношію много бездержавных народів Европы і світу можуть в добрім завидіти карпатськым Русинам.

Таке поставліня є выслідком каждоденной дрібной работы многых особ, жен і мужів, патріотів свого народу і культуры. То было досягнуто чисто еволучнов путём, без схоснованя силы і пропллятя кровли, а тыж без грозбы насилства. І тот факт є великым позітивом, што підтверджує тезу о „мірній нашій русинській путі“, высповлену іші перед „третім карпаторусинськым націоналнім возроджінем“ такой по 1989 році.

На превеликий жаль, в посліднім часі зачали ся обявлявати выголошіня з боку дакотрых особ і організацій, котры ставлять під вопрос основный принцип вірности идеалам демокрації, ненасилства і слободы, який вообще доміновав у карпаторусиньскім русі почас послідніх десятиріч. Може не выкликує зачудованя факт, же такого роду декларації чути на Україні – в єдиній державі, яка не узнала карпатськых Русинів за самостатну національність.

Мы не одступуєме од наших претензій к українській владі, затоже не має інтерес узнати карпатськых Русинів за самостатну національність, і часто підкреслюєме сабытность карпаторусиньского народа. Але мы не можеме быти згодні з методами, які пропонують авторы выше спомянутых выголошінь. На сторінках друкованых масмедій і в інтернеті обявляють ся слова о „ґеноциді Русинів на Україні“, о „ковоскім сценарію“, о потребі переоцініня границь нелем України, але тыж Румунії, Мадярії і Словакії (*Der Spiegel* = Профіль. – № 6 от 18 февраля 2008 г. – с. 17). Авторы даных публикацій знижують ся к уражкам на адресу інших народів, етнічных ґруп і держав. Главно галицькы Українці суть названы „бандерами“ – образливим терміном зо советського періоду. Держава Румунія є обвинена не вєче не менше із „захопліня“ (вкрадженія) земель Марамороша іші в 1918 році. (Так істо там). В тім же часі авторы без вагання вызывають далеку Росію помочі русинськым екстремістам у їх деструкцім діяльстві намірянім на досягнуття ситуації подля прикладу „Підкарпатя без України і без НАТО“.

Іншым „фундаментальным камінєм“, на якім ся буде концепція екстремістів, є вопрос Підкарпатської Руси, котра в роках 1918 – 1938 была виходно провинціов Чеськословенська. В тім часі карпатськы Русины, які в ній жили, досправды мали культурну, але не політичну автономію, зато теперішні карпаторусиньскы „діятели“ выносять Підкарпатську Русь чеськословенського періоду як повноцінну державу зо своїма премьер-міністрами і владов (Так істо там – с. 15), што є обычайным перекручованем історічної правды. На тій основі, а тыж на основі выслідків референда в 1991 році (де, міджі іншым, слово „Русин“ або „карпатський Русин“ ся ани не споминало, ішло о створіня „шпєціальной самосправной території Закарпатської области“), даыкы горячі головы із Підкарпатя дожадують ся створіня

самостатной національной державы – Підкарпатської Руси (Так істо там – с. 17).

Зато, же дана ситуація на Підкарпатю огрожує міджінародну авторіту карпаторусиньского руху вообще, мы хочеме выголошити, же:

1. Карпаторусинський рух, як рух національний, мусить ся дотримувати идеалів демокрації, слободы, толеранції, ненасилства і мірной коекзистенції.

2. Треба одшмарити застарілу, іші з 19. стороча тезу „язык = народ = держава“, котра не принесла Европі ніч, окрем двох світових воєн і масовой ґеноциды, і треба прияти факт, же Европска унія ся мусить стати домом про вшыткых карпатськых Русинів, як і вшыткых інших народів Европы, державных і бездержавных.

3. Як результат попередней тезы, абсурдне є снажіння змінити екзистуючій сістем границь і створіня новых. Нашым цілём ся мусить стати Европа без границь.

4. Треба прияти факт, же до Европской унії Русины Підкарпатя можуть ся дістати лем як часть демократічної України, державы, котра указала світу безпрецедентный приклад мірной революції і докладно боює з остатками тоталіты. З той причіны міджінародна карпаторусиньска громада і Русины Підкарпатя бы мали вшелякю підтримувати снажіння України на пути до европской інтеґрації.

5. Сьме глубоко пересвідчены, же карпатськы Русины, як сучасный цивілізований народ, мусять вирішувати свої проблемы мірнов путём, але нияк раз не путём грозбы і демаршів. У 90-ых роках минулого стороча сполупраца з владами і парламентами своїх держав і міджінародными організаціями привела до узнання карпатськых Русинів у Словакії, Мадярії, Румунії і Польщі. Таков путём мають іти і карпатськы Русины України.

Екстремістичны елементы екзистують скоро у вшыткых сполоченьскых і національных рухах. Зато і в припаді теперішнього підкарпатського русиньского екстремізму барз ясно ся указує споїня нелем із тоталітов комуністичного прикладу, але і давнішыми идеалами „третього Риму“ і „єдиной і неділимой“ Росії „од Карпат до Владівостока“. Мы вызываєме карпатськых Русинів вшыткых країн – обчанів Европской унії, обывателів України, жителів США і Канады – высповте ясно свою позицію! Не дайте ся обдурити демаґоґами і говорити у Вашім мені!

Зо свого боку мы, як председа Світового конгресу Русинів і председа Світової академії русиньской культуры, высповлюєме повный несоглас з будь-якыма выголошінями наміреными на дестабілізацію міджінародної ситуації, такыма, які суть грозбов про цілістность екзистуючій держав і уражають честь і достоиньство країн і їх жителів.

Проф. Др. Павел Роберт МАґОЧІЙ,

председа Світової рады Русинів, академік Канадського краєвского общества – Канадських академії уменя, гуманітарных і природознательских наук, академік Міджінародной славянської академії наук (Київ, Україна)

Стівен ЧЕПА,

председа Світової академії русиньской культуры, президент корпорації „Norstone Financial Corporation“ (Торонто, Канада)

Vianočná akcia VW

Model:	Cenníková cena:	ZLAVA:
VW FOX	254 564,70 Sk/8 450 €	40 000,-/13 227,76 €
VW POLO FAMILY /akčný model/	316 323,00 Sk/10 500 €	-
VW GOLF EDITION* /akčný model/	453 998,80 Sk/15 070 €	18 000,-/597,49 €
VW GOLF PLUS*	478 400,90 Sk/15 880 €	30 000,-/995,82 €
VW GOLF VARIANT*	529 012,60 Sk/17 560 €	16 000,-/531,10 €
VW PASSAT*	691 090,40 Sk/22 940 €	35 000,-/1 161,79 €
VW PASSAT VARIANT*	731 158,00 Sk/24 270 €	35 000,-/1 161,79 €
VW TOURAN*	657.650,60 Sk/21 830 €	30 000,-/995,82 €
VW TOUAREG	1 290 899,10 Sk/42 850 €	180 000,-/5 974,91 €
VW EOS*	783 878,50 Sk/26 020 €	100 000,-/3 319,39 €

* Zimné komplety ZDARMA!

Konverzný kurz: 1 € - 30,1260 Sk

Úžitkové vozidlá

Das Auto.

DVA ZA CENU JEDNÉHO, alebo „po našich“ JEDNO KÚPIŠ A DRUHÉ VYHRÁŠ!

Váš predajca Volkswagen:

Š-AUTOSERVIS Vranov, s.r.o., prev. HUMENNÉ

Mierová 99, Humenné, Tel.: 057/775 03 42, Fax: 057/775 03 52, mobil: 0903 445 263,

e-mail: vw.he@s-autoservis.sk, www.s-autoservis.sk

Привітали сьме молодых лемківських русиністів...

... 26. новембра 2008 у Пряшові, котры пришли з Педагогічної академії у Кракові, де штудують русиньску і російську філологію (русиньску під веджінем Др. Олены Дуць-Файфер). Привітали сьме групу 15 студентів напрудне того дня і з їх учительков і председом Товаришын Руська Бурса в Горлицях – Богданом Гамбалем.

Іх першы крокы вели до близкой їм інституції – Інституту русиньского языка і культуры Пряшівской універзیتی, де в першій ряді взяли участь на отвореній годині русиньского языка, яку вів доц. ПгДр. Василь Ябур, к. н.. Послухали лекцію з фонетики і фонології і думам собі, же студенти-гості ся могли нелем дачому приучити, але і порівнати „пряшівскы“ лекції з русиньского языка з лекціями лемківской фонетики і фонології, які слухають дома, на педагогічній академії. В літнім семестрі зась група студентів-русиністів Пряшівской універзیتی у Пряшові бы мала прийти на подобну навщіву до Педагогічної академії в Кракові. Таких выміи студентів бы требало веце і частіше. По годині гості ся стрітили з далшыма робітниками інституту: ПгДр. Аннов Плішковов, ПгДр., МгР. Аленов Блыховов, ПгДр. Кветославов Копоровов, ПгДр. Марієв Мальцовсков і Аліцєв Віетошевовов. При малім погоціню ся розвинула жыва дебата о русиньскім школстві і о далшых проблемах Русинів на Словенську і в Польську.

З інституту польскы студенти продовжовали далшый програм свого еднотного перебування в Пряшові. Завітали до Музею русиньской культуры, де їх привітала директорка музею ПгДр. Ольга Глосікова, др. н., і поінформовала їх о історії взнику музею, о єго сучасній роботі і далшых планах. Потім їм представила скромну експозицію, де в сучасности домінує выставка фотографій під назвов *Підкарпатська Русь* чеськой фотографки Даны Кіндровой.

Далшов заставков програму студентів з Польщі была редакція Народных новинок і Русина на ул. Духновичовій ч. 1, де мать свій центр нелем тогочасне здружіня, але і ряд іншых організацій на челі з найвекшов з них – Світовым конгресом Русинів. Шефредактор русиньскых періодичных і неперіодичных выдань і выконный секретарь Світової рады Русинів, як выконного органу Світового конгресу Русинів, МгР. Александер Зозуляк коротко розповів студентам о діяльності высшеспомянутых обидвох організацій, а потім в добрій атмосфері до дебати ся запоїли вшыткы: студенти, О. Дуць-Файфер, Богдан Гамбаль і редакторка а сучасно асистентка ІРЯК ПУ і писателька Марія Мальцовска. Гості ся чули в редакції приємно і были рады, же дістали русиньскы періодікы Народны новинкы, Русина, дакотры книжкы, но главно ілюстровану публікацію *Народ нивыдкы професора Павла Роберта Магочія*.

Посліднєв заставков быв Театер Александра Духновича, де о 19.00 год. была про Лемків із Польска шпеціална акція, а то выступлїня драматичного колективу з гров Василя Турка *Угорський сімпліцісміус або Принцовы галушкы* в режії Блага Углара. На тогочасне выступлїня, окрем студентів-русиністів із Кракова, пришли на двох автобусах і Лемкы середнього і старшого віку з Горлиць і Криниці. Любило ся мі, же міряли таку дорогу у вечурных годинах там і назад, лем жебы попозерали выступлїня в русиньскім языку. Ту веце не треба коментарів.

Вірю, же молодшы і старшы Лемкы ся в Пряшові чули як у братів-Русинів і домів одходили повны новых зажитків, інформацій і в добрій наладі, а тых з віров, же мы Русины не сьме так далеко од себе, навспак вдяка членству наших штатів в Европській унії, про многих із нас уж граніці не суть нияков барьеров. Аж на єден вынток – Русинів на Підкарпатю. Мы віримо, же і тота граніца раз буде минулостєв.

А. З., фоткы автора

• До Пряшова 26. новембра 2008 завітала 15-членна група студентів-русиністів з Кракова на дружобну навщіву, жебы завітати на отворену годину русиньского языка доц. ПгДр. В. Ябура, к. н. на Інституті русиньского языка і культуры ПУ, потім ся сфотографовали перед інститутом, дале навщівили Музей русиньской культуры, де їм выклад зробила директорка ПгДр. О. Глосікова, др. н., і завітати до нашої редакції.

Чом сьме ся приголосили на штудії русиньского языка і літературы?

(Одповіді студентів 1. річника штудійного програму русиньскый язык і література в комбінації з англійським языком.)

Одповідь на тот вопрос є про мене барз легка. Дало бы ся повісти, же єм Русинка, хоць на першій погляд ніч тому не насвідчує. Народила єм ся в родині, де є мама Русинка а отець по предках тых. Своє дїтинство єм пережила на селі, де ся бісїдовало по русиньскы, но мене родічі не научили. Дома сьме бісїдовали лем по словенськы. Все ня тягало к русиньскому фольклору, учіла єм ся руиньскы співанкы. Зато єм ся на середній школі приголосила з камаратков-Русинков – на співацькый конкурз „Маковицька струна“. Там сьме выграты перше місце в окреснім колі. Бырз ня то потішыло. І мої родічі были щастны, же єм навязала на традиції своїх предків. Азбуку єм ся научіла сама і думам сі, же є то цалком добра основа про штудіум русиньского языка. А што од того штудіа обчекую? В першій ряді то, же ся научу добрі по русиньскы. Буду знати вшытко

о культурі, літературі, історії і жывоті своїх предків і буду мочи пышно выкричати до світа: „Єм горда Русинка!“

Маріанна ФЕЦКОВА, Бардеєв

Кідь єм ходила до основной і середней школы, о русиньскім языку єм не чула. Азбуку сьме ся учили на годинах руського або українського языка. В тім часі ся русиньскый язык у школах не учіє а кідьже русиньскый язык є моїм материньскым языком, єм дуже рада, же го можу штудувати на высшій школі.

Перша моя стріча з русиньскым языком была, кідь єм ся дочула о книжці „Під русиньським небом“ авторкы Марії Мальцовской. Книжка ня заінтересовала главно зато, же в ній є описаний жывоит родачкы із села Руська Волова, з котрого походять мої родічі і де мам обидві бабкы. Главна протагоністка Марія Піптова была учіною моїй бабкы.

Як єм уж споминала, русиньскый язык є моїм материньскым языком, то значить, же ним бісїдую одмала. Жыю в селі Убля, де по русиньскы комунікуєме в каждоденнім жывоітї, также бісїдна форма русиньского языка мі не робить проблем.

А што обчекую од штудія? В першій ряді то, же буду знати нелем устну, але главно писому форму русиньского языка, котрого графічний системов є азбука. Обчекую тых, же ся веце дізнаю о культурі своїх предків-Русинів, о русиньскій літературі, традиціях, історії... Думам, же ся мі, як і моїм сокласникам, в штудію буде дарити і же наш материньскый язык і культура не пропадуть, але будеме їх передавати далшым генераціям.

Мірослава ДЗУБОВА, Убля

Нїгда бы ня не напало, же буду штудувати русиньскый язык. Одколи жыю в Міджілабірцях (суть то 4 рокы), єм як-так спознав менталітету тых людей. Але самоусвідомлїня – „автономію“ в самостатнім штаті, кодифікацію русиньского языка, выданя словників, правил правопису, правду повісти – не чекає єм то. Было то про мене несподівана. Підцинув єм міцну волю Русинів (власно главно старшой і середней генерації). Твердоголовость, но і жертвовность, охота помочи, отвореность – то суть знакы характеру каждого Русина. Зачаровали ня такої од зачатку, кідь єм зачав міджі нима жыти... Быв єм чуджінцем в їх власнім світі, кідьже Міджілабірці суть таким малым світом – малым містечком серед векух і меншых сел, де каждый з каждым є родина, каждый каждого познать і о каждый ся „вшытко“ знає. Быв єм привітаний цалком мило, і хоць не доказали порозуміти мое справованя, респектовали го...

Но тых єм спознав дяку огваряти, проблемы з алкоголем, дрогы, скору сексуалну активітету у молодой генерації... Можности слабой реалізації в тім економично одсталім регіоні мають і такы наслідкы... Русины ся мусять іщі много учіти, жебы не стратили самих себе у власнім процесі „еволуції“. Якраз їх орігінальність є їх міцною девізом. Про тоту девізу і я вирішив штудувати русиньскый язык і культуру. Не научіти ся „лем“ язык ці літературу, але порозуміти історію, менталітету, котра ся розвивала протягом сторіч в контексті історичных подій. Народив єм ся Словаком, но штудіум русиньского языка і культуры ся хочу стати Русином, так, як єм ся став кус Англічаном і кус Німцем – штудіум тых языків і культур.

Штефан ПРОКОПОВІЧ, Меджілабірці

ЯКОСТЬ є наша девіза

Робиме:

- Мотаж скло-алумініовых фасад, пластовых і алумініовых виглядів і дверей, оцілєвых конштрукцій
- Плащі на галы розлічного тіпу
- Замочницькы роботы
- Іншы ставебны роботы подля догоды

Ярослав Плішка
Пыхні 37
069 01 Снина

Тел./факс: 00421 57 768 11 24
Моб. СР: 00421 907 513 237
Моб. ЧР: 00420 721 069 845
І-мейл: pliska@stonline.sk

• Єдна зо ставеб, котры реалізовала фірма Ярослава Плішки у Празі на Панкраці.

Выдав третю книжку про діти – Незабудку

• Обалка найновшої книжки Ш. Сухого: *Незабудка* (2008), котру видав Сполук русиньских писателів Словенська.

Хто? Штефан СУХЫЙ із Стаціна, нар. 24. 5. 1946 у Нехваль Полянці.

Ш. Сухий основну школу виходив у роднім селі, середню в Гуменнім а високу у Пряшові, де закінчив студії на Філозофічній факульті Універзیتی П. Й. Шафаріка. Потім робив як редактор прашівського радія, од р. 1973 як учитель українського і словенського языка на строярськмім учіліщу в Сніні. Од другої половини 90-х років ХХ. ст. аж дотепер робить методіка русиньського языка на Методічно-педагогічнім центрі в Пряшові. Є автором дакількох русиньських учебників: *Літературна вихова про 5. класу ОШ* (2001), *Літературна вихова про 6. класу ОШ* (2002), *Русиньська література про 3. класу СШ* (2004) і *Русиньська література про 4. класу СШ* (2005).

Писати вірши зачав як студент високої школи, а то по українськи. В тім языку видав і зборники поезії *Гірська вишня* (1982) і *Сонячна композиція* (1987), в яких ся вертат до свого родного краю, к своїм родакам, вертат ся к темам, якими жыє сучасний світ.

В р. 1994 р. виходить перша по русиньськи написана книжка поезій автора – *Русиньський співник*, яков ся запрезентовав як една з найвыразнішых особностей у літературі

Русинів Словенська в сучасности. Свої поезії і публіцистичны творы реґуларно друкує на сторінках *Народных новинок*, ей прилог *Поздравління Русинів* і *Русалка, Русина*, в колективних зборниках, календарях і ін. Він є автором і далшых русиньських зборників поезій про старшых – *Енді сидать на машину вічності* (1995) і *Аспірін* (2006), зборників стишків про діти: *Азбукарня* (2004), *Слон на Кычарі* (2007), а тепер ся вам діставать до рук далшый – *Незабудка*. Выдав і еден зборник гуморно-сатіричних повідань під назвов *Як Руснакы релаксують* (1997). Окрем того, приправив пару драматизацій гер про радіо і театр, з яких розгласовы были і реалізованы а у слухачів здобыли великий успіх.

Як видно, поет, прозаїк, драматурґ і пулісциста Штефан Сухий є плодним автором, але досяг і певный ступінь якості своєї творчости, за што був оцінений найвысшом міжнароднов *Премію Александра Духновича за русиньську літературу в р. 2000*. Віриме, же нас несподівать іщі не єднов интереснов книжков...

Вшиты авторы учебники і книжки красной літературы в русиньскім языку приправила на друкованя і выдала редакція *Русин і Народны новинки*, ці як часть Русиньской оброды, або як сучасне самостатне обчанське здружіння. Тоты учебники і книжки суть нелем добрыма приятелями про дорослых, але і про школярів, жебы могли розвивати русиньський літературный язык. Найновшу єго книжку – *Незабудку* видав Сполук русиньских писателів Словенська, причім на ей выданю сьме тыж брали участь. Тепер праві з той книжки сьме выбрали пару стишків про русиньскы діти, котры ся їх можуть научіти рецітовати, або лем так їм їх прочітать про радость учітелька. А тоты старшы, што ся учать русиньський списовный язык, наісто уж самы ся пустять до їх читаня.

А. З.

Незабудка

Дай бог, дітя, бы-сь завітло
од слов мамы в вітрах прудких,
вытворь з тых слов в собі світло
і ся станеш незабудков.

Незабудка, што є в тобі,
незабудка – твоя мати,
бы сьте не забыли обі,
што с'ї треба памятати.

Не забывай, чоловіче,
хоць єсь щі мала дітина,
миловати слово вічне,
што тя мамка научіла.

Выношованя різдвяной ялічкы

Зачули сьме на селі десь,
як речують стары люде, –
ты, новино, світом ся несь, –
же уж Святыи вечур буде.

Вітры двір набіло стелять,
ту ангел кліпкать до дверей,
а я іщі не мам нияк
ялічку – стромик різдвяный.

Ту наще рано стоїть він,
стромик, што росчерив сны мі,
як з гор вітрозелений дзвін
задзвонив у нашім домі.

Стояла вна зачеплена,
дары давати готова
й каждый кут позаливала
люфтом пахотным лісовым.

У хыжі їй щавы спріли,
зелену ронить хвоїну
на достойный обрус білый
покрачунового снігу.

Думам на красу минувшу.
Прогайновав ї спрічний час,
но не промарнить чісту душу,
што господь й мати тримлють в нас.

Міняють ся Різдва роками,
вечоры й рана не такы,
кідь сьме в соломі коло мамы
зберали дрібны оріхы.

Хоць все парады не висять
на ялічці в твоім домі,
ты у душі ї випарадь
й буде ті, як в небі, добрі.

Ялічко різдвяна, верний ся,
россвіт чародійны світла,
душу щастєм наповний нам,
бы в нас людськость вічно квітла.

Стражний ангелику

Ангелику стражний,
молю ся ку тобі.
Будь мі на помочі
в каждой єдній добі.

К тобі ся пригварять
моя душа чіста.
Хочу я спознати
величавость Хріста.

Захыль ня од злого
і науч мудрости,
бы-м йшов (йшла) світом в щастю
аж до дорослости.

Заваруй мі маму,
ушыткых на світї, –
буду ся ті прязно
каждый день молити.

Стражний ангелику,
мам просьбу велику:
Няй ласка все ключіть
в поземскім узлику.

З ТВОРЧОСТИ ДІТЕЙ

Вышла я на поле

Вышла я на поле,
але не на мос,
як мого милого –
што кому до того.

Субота, неділя,
Бодай прилетіла,
Жебы я своєго,
Милого виділа.

Діана ШУТІОВА

У природі є то так

Плавать рыба, плавать
рак,
у воді є то уж так.
По суху ходять звирятка,
у воздуху літають
пташатка.
Каждый ту мать свос
місце,
ці вночі, ці світить сонце.

Там під лісом

Там під лісом хыжка мала,
там ня мамка виховала.
Добрі єм ся там все мала.
Красным словом ей честую,
Куртым віршом оспівую
і ласков ся одвдячую.

Станка ВАГАЛЁВА

Снігуляк

Стою, стою – білый пан,
із трёх „колес“ тіло мам,
не люблю я сонце барз,

бо ся тепло – добрі
знаш!

На голові горнець мам,
з мітлов ся все заганям.
Напало тя? Уж то знаш?
Єм снігуляк, істо знаш...

Івета ФЕЙКОВА

Мороз

Што то жарить в сухой
траві,
світить рано усміаві?
Є то біле, як дві гускы,
як тот цукерь на закускы.
Но кідь сонце ся появить
„білы гускы“ счезнуть з
травы.

Никола ВАГАЛЁВА

Я подяковати хочу...

Я подяковати хочу тій,
што ня носила, живот
дала.
Я подяковати хочу тій,
што мі при постільці
співала
і много ночей недоспала.
Я подяковати хочу тій,
што ня певно все
тримала,
як першы крочки єм
робила.
Я подяковати хочу тій,
што зо мнов над
букварём сиділа,
першы буквы писати

учіла.
Я подяковати хочу тій,
што з великого скламаны
з першой ласкы ня лічіла.
Я подяковати хочу тій,
што ня і до світа увела,
барз добры поучіня дала.

Днесь подяковати хочу ті,
мамко моя, моя дорога,
же все єсь при мі стояла
і вшитку ласку же-сь мі
дала.

Франтішка СИВАКОВА,
Притуляны

Подякованя мамі

На світ тот мене привела,
в животі все хранила,
Все і добры слова мала,
нима все ня провадила.

Своє сердце засвятила,
бы ня Богу прихылила.
Хоць мі пальцём погрозила,
но нігда не ублизыла.

Тото вшитко моя мама
З ласков про ня робила.

За її велику ласку
Высловити хочу вдяку,
А на свято своєї мамы
Прирыхтую я їй дары.

Шумну квітку і цілунок –
Од сына то подарунок.

Петро ГАЙДОШ,
Няїв

Успішний турнай у міні-фотбалі про русиньскы діти

18. октября 2008 в Мукачові був 2. Міжнародный турнай у міні-фотбалі про 11 – 12-річны русиньскы діти. Тоты змаганя бсе проходять під еґідов *Світового конгресу Русинів* і *Закарпатського благодійного фонду „Русинська школа“*. Турнай ся закладав як змаганя міджі дітми русиньских недільных школ. Айбо тов акцій нараз ся заінтересовали русиньскы фотбаловы дітськы колективы із других держав. І нелем они – участниками турная мають дяку быти і містны шпортовы школы і клубы, бо напреду, такы турнай – про діти и молоджаву – усе нам хыблять!

На турнай пришли мужства: „Руснакы“ (Лохово), „Бокшай“ (СШ №7, Ужгород), „Русин“ (СШ № 4, Мукачево), ШК „Русь“ (Росвигово), „Кичера“ (Бобовище). Пришли і заграничны гості – із *Словакії* клуб „Кленова“, што репрезентовав ту русиньське село Кленова, окрес Снина. Мож лем почкодвати, же не дало ся выбавити транзитны шенгенські візы, і зато не міг прийти чемпіон тогорічного турная – команда гімназії „Русин“ із села Руський Керестур (Сербія).

Цінне і то, же турнай серьёзно взяла і областна, і мукачовська власть. Змаганя перебігли під патронатом народного посланця України Василя Петівки. Важну поміч організаторы дістали од одборів шпорту і молоджавы Закарпатської областной адміністрації і Мукачовского міського уряду.

Міджі спонзорами був і Фонд Стівена Чепы (Канада).

Змаганя проходили у двох підґрупах. У фіналі перше місто здобув *мукачовський шпортовий клуб „Русь“* (тренер І. Шимон). Друге місце здобуло мужство „Руснакы“ (наставник Юрій Головачко), третє – „Бокшай“ (наставник Марьяна Потурасва).

Набізовно, на цілий живот молоды Русинь-фотбалісты затымлять момент, як передавав їм медалы олімпійский чемпіон з Мельбурна (1956 р.), заслуженый майстер шпорту Советского Союза, лауреат титула „Майліпшыи фотбаліста Закарпатя вшиткых часів“, *Йожеф Беца*, котрый, не позераючі на свої рокы, і антого року, і тепер підпоровав тот турнай своєв участєв.

Змаганя набізовно ся стало красным святом дітського фотбалу на Підкарпатю. Організаторы змагань *Микола Бобинець* (за Крайове Общество підкарпатських Русинів) і *Валерій Падяк* (за Ужгородське Общество ім. А. Духновича) пересвідчени: формула успіха русинства крыє ся якраз у таких масовых акціях про діти и молоджаву. Дітський турнай потверджує: днесь суть ушыткы условія, абы зробити міжнародны змаганя у міні-фотбалі міджі русиньсков молоджавов візитнов картков шпортового Мукачова.

Інформує прес-центр Ужгородського
Общества ім. А. Духновича

• Вітязье мужство турная у міні-фотбалі – мукачовський шпортовий клуб „Русь“ зо своїм тренером І. Шимоном.

Евро на Словенську

1 € = 30,1260 Ск

Ці буде евро про Словенсько приносом?

Важены сполужытелі,

уж од 1. януара 2009 припоіме ся к высше 320 міліонам обывателів выпілых европских країн, котры прияли евро за свою народну мену. Завести евро сьме ся завязали і мы сучасно зо вступом до Европской унії.

Можеме з гордостёв конштатовати, же ся нам, як першым в нашім регіоні, подарило сповнити вшыткы строгы крітеріі на прытя евра. Є то наш сполочный успіх. Вірime, же выналоже-на робота скоро принесе свої плоды. В найблизшых роках буде-ме мочі як країна еврозоны наповно выужывати выгоды, якы выпливають зо стабільной сполочной мены.

Наісто сьте собі нераз поставили вопрос, ці буде евро про Словенсько приносом і як ся проявить прытя евра в нашім жывоті. Каждый процес несе зо собов так позітіва, як і негатіва, но при заведжіню евра ясно перевышуют позітіва. **Евро є силна і стабільна мена, котра за 10 років своєї екзістенції здобыла єдно**

з першых місць міджі найсилнішыма менами світа. Ёй заведжіня на Словенську звышыть стабільность нашой економікы і принесе далшы інвестиції до господарства, вдяка чому vznikне веце робочіх місць. А од росту господарства залежить і звышова-ня платів переважной часты заместнаных жытелів. В прак-тічнім жывоті приносом заведжіня евра буде і простіше пу-тованя за граніці Словенска, бо одпадут старости і кельчік спосный зо змінёванём пінязей. Хоць выгоды новой мены ся ука-жуть і в підвышовању цілковой жывотной уровни людей у нашій країні лем поступно, но вытворить ся простор на прыблжіня ся к европскому жывотному штандарту.

Милы сполужытелі, мы пересвідчены, же евро і про Вас ся ста-не витанов частёв Вашого каждоденного жывоата!

Ян ПОЧАТЕК, міністер фінанцій СР
Іван ШРАМКО, гувэрнер Народной банкы Словенска

Де платить евро як мена?

- Од 1. 1. 2009 буде на Словенську платити евро.
- Евро є по америцькім доларі другов найвызначнішов світовов менов.
- Єдно евро мать 100 центів.
- Евро в сучасности є менов 15 країн еврозоны: Австрії, Белгії, Голандії, Германії, Греції, Ірландії, Іспанії, Італії, Луксембурска, Малты, Португалії, Словенії, Фінландії, Франції і Ціпру.
- Із сугласом Европского сполоченства евро є заведжене у Ватікані, Монаку і Сан Маріні.
- Евро як єдину платну мену поужывать ай Андора, Косово і Чорна Гора.

Што нам принесе евро?

- силну і стабільну мену, узнавану всягды у світї,
- стабільный господарський розвиток і підвышова-ня жывотной уровни людей,
- дінамічніше наростаня платів, пензій, заместнаности,
- путованя до загранича без проблемів,
- легше подниканя,
- шыршый міджінародный торг, бівшы заграничны інвестиції, економічний рост.

Заведжіня евра на Словенську

- марец 2008 – сповніня мастрїхтських крітерій
- май 2008 – оцінёваня Европской комісії і Европской централной банкы ці Словенсько сповнило вшыткы крітеріі, пропозиція Европской комісії на прытя Словенска до еврозоны
- 8. юла 2008 – рішіня Рады Европской унії о заведжіню евра на Словенську, установліня конверзного курсу
- 8. авґуста 2008 – зачаток повинного дуалного (двоякого) зображова-ня цін
- 1. януара 2009 – День евра – заведжіня єднотной европской мены на Словенську
- до 16. януара 2009 – дуалный обіг – в обходах мож платити і еврами, і корунами (папірэвыма і мінцами)
- до 31. децембра 2009 – выміна папірэвых корун у банках без поплатків
- до 31. децембра 2009 – выміна мінц у Народній банці Словенска без поплатків
- необмеджено – выміна банквок у Народній банці Словенска без поплатків

Нова мена – без страху

Підвышать ся ціны по заведжіню евра?

Выміна словенських корун за евра є главно технічна зміна, при котрій ся вшыткы ціны перерахуют подля прыятого курсу. Перерахунок корун на евра не є причінов на звышова-ня цін. Лемже даяке наростаня цін може быти спосне із заокруглёванём. Заокруглёвати ся буде подля математічных правил на дві десятинны місця і вплив на ціну то буде мати мінімалный.

Про процес заведжіня евра є выроблений подробный сістем охраны спотребителя.

В середнёдобім горізонті заведжіня евра загамує наростаня цін тым, же злегшить порівнёваня цін міджі країнами. То підпорить конкуренцію міджі фірмамим, росшырену о заграничных участников. Силніша конкуренція наконець буде найліпше помагати стабілізації цін.

Чекать нас зміна мены

Автоматічна выміна пінязей

Гладкому переходу на евро можеме помочі так, же свої зашпорованы пінязі вложиме на свій рахунок до банкы – коруны ся змінять автоматічно і без будь-яких поплатків.

Евро і мзды

Заместнавателі перерахуют договорены мзды автоматічно і без поплатків і заокруглять їх на найблизшый евроцент.

Евро і пензії, соціална підпора

Од другой половины року 2008 вышка пензій ся зачала уваджати в корунах і сучасно в еврах. Пензії і соціална підпора ся будуть заокруглёвати все догоры – на хосен пензісты ці соціално підпорованого. Перерахунок зробить Соціална поістёвня або уряды работы автоматічно.

РАДЫ

- Кідь мате дома зашпорены пінязі або векшу часть словенських корун, так є найліпше до зачатку децембра 2008 їх однести до банкы. Тота вам од 2. януара 2009 (бо 1. януара є штатне свято) коруны на Вашім рахунку (учті) або вкладній книжці перемінить на евра автоматічно і без поплатків.
- Пінязі выміняйте лем у банці. Так істо штатовны ба-личкы евромінц купуйте лем в банці або на пошті. Вы-міна буде всягды точно подля конверзного курсу $1 \text{ €} = 30,1260 \text{ Sk}$. По 1. януарі 2009 ніхто не може вымінити ко-руны за евра подля іншого курсу.
- Жадайте од обходників, жебы не звышывали ціны внас-лідку заведжіня евра і жебы ся припоіли к Етічному ко-дексу.
- Спознавайте евробанковкы і мінцы і їх охранны еле-менты.
- Не давайте нікому інформації о своїх банковых учтах, платобных картах або сумі корун, котру мате дома, кідь

дахто то буде од Вас жадати внаслідку переходу на евро.

• Почас дуального зображіня цін од 1. до 16. януара 2009 будьте в обходах терпезливы. Обход не є змінарня. Кідь будете платити корунами, снажте ся платити якнайточні-шов сумов, жебы при касах не vznikали проблемы з ев-ром про далшых купуючых. Обход мать право не прияти коруны за товар, кідь банковка, котров платите, переся-гує 4-раз ціну купованого товару.

• В часі дуального зображіня выужывайте главно безгото-востне плачіня платобнов картов і не будете мати старос-ти з готовостев.

• Такой інформуйте контролны органы о порушіню пра-вил у звязи із заведжінем евра.

• Слідуете інформації органів містной справы і само-справы о правах купуючых і общіх правилах про заведжі-ня евра.

Еврокалькулачка

Милы сполужителі, в тых днях сьте поштов дістали в обалці дві брожуркы (треба їх прочітати) ведно з еврокалькулачков, котра вам послужить на простое перераховлєваня корун на евра і навспак.

Перерахунок з корун на евра:

- задайте до калкулачкы суму в корунах,
 - стиснийте ґомбічку на калкулачці зо сімболом Sk – €,
 - на дісплею ся Вам обявить ціна в еврах, перерахована конверзным курсом.
- При перераховлєваню з евра на словенскы коруны поужийте ґомбічку € – Sk.

стиснутём ґомбічки хоць-яка сума в еврах ся перерахує на коруны

по стиснутю ґомбічки на дісплею ся зобразить конверзный курс

стиснутём ґомбічки хоць-яка сума в корунах ся перерахує на евра

запнути (калькулачка ся выпне сама по 5 минутах нечінности)

калькулачка

Евро – силна мена до каждой піняженкы!

Задарьмо мож дістати
подробнішы інформації на:
0800 103 104,
www.euromena.sk

© Міністерство фінанцій СР і Народна банка Словеньска

НАРОДНЫ НОВИНКИ

Выдавать Русин і Народны новинкы за помочи Міністерства культуры СР.
Шефредактор: Мґр. Александер ЗОЗУЛЯК, редакторкы: ПґДр. Кветослава КОПОРОВА, ПґДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: ПґДр. Анна ПЛІШКОВА, ПґД. Adresa: *Ludové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR.* Tel.: 051/772 56 29. Передплатне на рік 250,- Sk, до сусідніх штатів – 600,- Sk, або 27,- \$, або 18,- € до загранича поштов II. кл. 39 \$ або 26 €, поштов I. кл. 44 \$ або 30 €, заплатити мож і в редакції, банковым переводом або поштовов поукажков на ч. рахунку 1386912153/0200, Všeobecná úverová banka, robočka Prešov. Реґістрачне ч. **МК SR 417/91, МІС 49 438.** Оpubлікованы погляды дописователів не мусять быти згодні з поглядами редакції.
Адреса новинок на интернеті: www.rusynacademy.sk,
<http://narodny-novynky.presov.sk>, E-mail: rusyn@stonline.sk

Rusín a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2